

Интернет програмирање предавање 03

Проф. др Мирослав Лутовац
mlutovac@viser.edu.rs

Programski jezik JavaScript

- **Da prevaziđe nedostatak dinamičke obrade unetih podataka od strane korisnika**
- problem je česta klijent-server komunikacija
- unese podataka u neodgovarajućem formatu (datum rođenja, imejl adresa, ...)
- **Umesto da server proverava tačnost**, odmah na strani korisnika se prijavljuje greška

JavaScript - šta radi

Na klijentskoj strani

- Da se **formatiraju podaci**
- Da se **obrađuju podaci**
- Da se **dinamički izvršava** stranica

JavaScript - osobine

- **objektno bazirani**
- **platformski neutralan**
- **višekorisnički jezik**
- **programeru omogućava**
funkcionalnost na klijentskoj strani
 - Primer – da klijent dobije zahtev za korekciju odmah kada ima pogrešan unos

JavaScript - objektno bazirani

- objektno bazirani – **nisu realizovani svi koncepti objektno orijentisanih jezika**
- **limitiran rad sa nasleđivanjem,** važenjem i funkcionalnošću samih objekata
- postoje hijerarhija ugrađenih objekata i oni se mogu koristiti, sa već definisanim metodama i osobinama
- dobijeno je na **jednostavnosti** samog jezika, a pomoću ugrađenih objekata **nije izgubljena potrebna funkcionalnost**

JavaScript - neutralan jezik

- **platformski neutralan jezik** (kao HTML)
- ako je kod pisan po standardu, trebalo da se **izvršava** u okviru pregledača klijenta, **bez obzira koja je vrsta hardvera** u računaru ili koje je softversko okruženje u pitanju
- **veličina programa je mala**
- može da se izvršava i **na računarima sa lošijim performansama**

JavaScript – modularno programiranje

- omogućava **modularno programiranje** –
kreiraju se svoji sopstveni objekti
- definišu se opšte funkcije koje će realizovati
uobičajene zadatke i čuvati i izvršavati kod
pomoću posebnih dokumenata
- ekstenzija **.js**
- da se **funkcija više puta izvrši tokom aplikacije**

JavaScript – spoljašnji dokument

- Ako se realizuje spoljašnji dokument koji će sadržati ovu funkciju, koja kao argument prihvata uneti tekst, na različitim mestima upotrebe je dovoljno **samo pozvati realizovanu funkciju**
- **Ako se nešto menja, sve promene se izvršavaju samo na jednom mestu, u eksternom fajlu (JavaScript dokumentu)**

JavaScript - integrisanost

- **integrisan sa HTML-om**
- u okviru jedne HTML strane moguće je na **proizvoljan način kombinovati** JavaScript i HTML kod
- **iz JavaScript-a** moguće je generisati sam HTML kod, u zavisnosti od akcije korisnika

HTML bez JavaScript-a

C:\aLutovac\2019\IP 2
File Edit Search View

primer01ax.html

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6
7
8     Primer
9     <br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>
10
11
12   </body>
13 </html>
```

Hyper Text Markup Language file

Primer 01a JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/prs (CR

Primer
Jedan
Dva
Tri

JavaScript u HTML

C:\aLutovac\2019\IP 2019\p
File Edit Search View Enc

primer01a.html

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer");
9       document.write("<br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
10      -->
11    </script>
12  </body>
13 </html>
```

Hyper Text Markup Language file

Primer 01a JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/pr

Primer
Jedan
Dva
Tri

document.write("Primer");

JavaScript u HTML

C:\aLutovac\2019\IP 2019\p
File Edit Search View Enc
primer01a.html

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer");
9       document.write("<br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
10      -->
11    </script>
12  </body>
13 </html>
```

Hyper Text Markup Language file

Primer 01a JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/pr

Primer
Jedan
Dva
Tri

... <i>...</i> <u>...</u>

JavaScript u HTML

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer");
9       document.write("<br><b>Jedan<br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
10      -->
11    </script>
12  </body>
13 </html>
```


Primer 01a JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/pr

Primer
Jedan
Dva
Tri

nema

JavaScript u HTML


```
1 <html>
2 <head>
3   <title>Primer 01a JavaScript</title>
4 </head>
5 <body>
6   <script language="JavaScript">
7     <!--
8     document.write("Primer");
9     document.write("<br><b>Jedan<br><i>Dva<br><u>Tri</u><br>");
10    -->
11  </script>
12 </body>
13 </html>
```

Hyper Text Markup Language file

Primer 01a JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/pr

Primer
Jedan
Dva
Tri

nema i </i>

JavaScript u HTML

Notepad++

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer");
9       document.write("<br><b>Jedan
10      <br><i>Dva
11      <br><u>Tri</u><br>");
12     </script>
13   </body>
14 </html>
```

JavaScript u više redova ne radi!

Primer 01a JavaScript

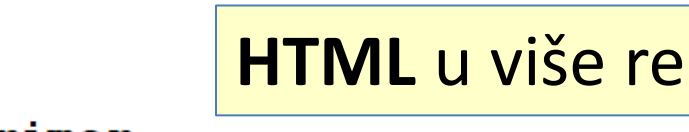
File | C:/aLutovac/2019/IP%202019/pr

File Edit Search View

primer01am4.html

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     Primer
7     <br><b>Jedan
8     <br><i>Dva
9     <br><u>Tri</u><br>
10  </body>
11 </html>
```

HTML u više redova

Notepad++

Hyper Text Markup Language file

JavaScript - poziv js fajla


```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 01 JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript" src="primer01spoljasnjiJS.js">
7   </script>
8 </body>
9 </html>
```

Hyper Text Markup Language file length : 179 lines : 9 Ln : 1 Col : 1

```
1 document.write("Primer");
2 document.write(
  "<br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
```

JavaScript file

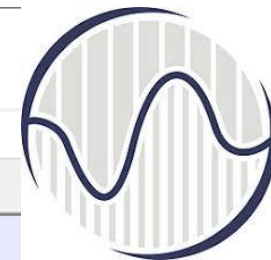
length : 98 lines : 2

VISER 2019 LNR1 i Cplah 2017.0 | 0

Windows (CR LF)

UTF-8

Primer
Jedan
Dva
Tri

JavaScript u HTML

```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 02 JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer")
9       document.write(
10        "<br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
11       -->
12     </script>
13   </body>
14 </html>
```

Hyper Text Markup Language file length : 28

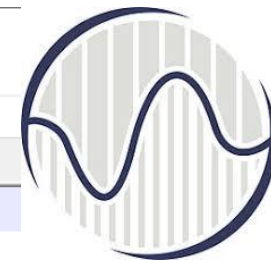
Primer 02 JavaScript

File | C:/aLutovac/2019/IP%2020

INS

Primer
Jedan
Dva
Tri

Gde da se pređe u novi red?
document.write(
**"
Jedan... "**

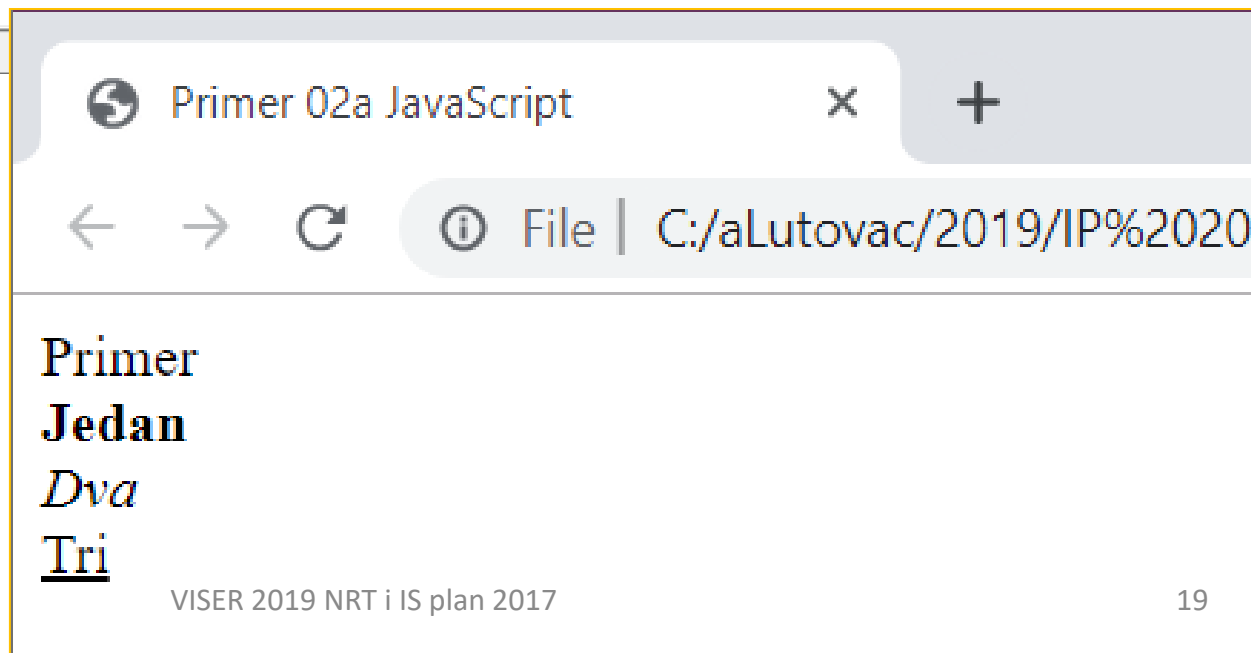
JavaScript u HTML

Poželjno ali ne mora

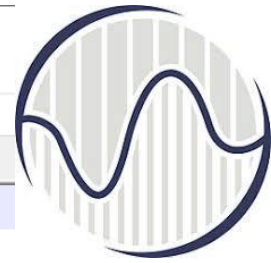
```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 02a JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer")
9       document.write("<br><b>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
10      -->
11    </script>
12  </body>
13 </html>
```

na kraju svake naredbe pisati simbol “;”

Hyper Text Markup Language file

JavaScript u HTML


```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 02b JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript">
7       <!--
8       document.write("Primer") document.write("<br>i dalje Primer")
9       document.write("<br>Jedan</b><br><i>Dva</i><br><u>Tri</u><br>");
10      -->
11    </script>
12  </body>
13 </html>
```

mora se koristiti tačka-zarez ako se navodi više naredbi u istom redu

ne radi

Primer 02b JavaScript

← → ↻ ⓘ File | C:/aLutovac/2019/IP%2020

komentar

// komentar u jednoj liniji ...

/*

komentar u više redova ...

*/

Prikaz teksta

```
document.write("neki tekst <b>Prvi</b><br>")
```


Imena promenljivih

- prvi znak mora da bude slovo engleske abecede ili simbol “_”
- mogu da sadrže brojeve i slova engleske abecede
- case sensitive jezik
- ne mogu se koristiti za imena promenljivih reči for, if, else, class, int...

Tipovi podataka

- celobrojni brojevi
- racionalni brojevi
- stringovi
- logički tip

Brojevi sa osnovom 10, 8 i 16

dekadni+dekadni

dekadni+oktalni

dekadni+heksa, prikaz string

heksa

a = 1, b = 255, c = a+b = 256
a = 1, b-octal = 377, c = a+b = 256
a = 1, b-hex = 7F, c = a+b = 128
a = 1, b-hex = ff, c = a+b = 256

```
<script language="JavaScript">
```

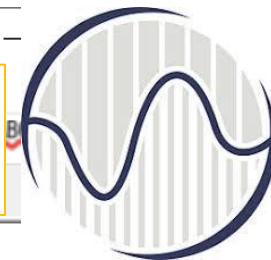
```
<!--
```

```
c=0;  
a=1;  
b=255;  
c=a+b;  
document.write("a = ",a,"", b = ",b,"", c = a+b = ",c,"<br>");  
a=1;  
b='377';  
bOctal=parseInt(b,8);  
c=a+bOctal;  
document.write("a = ",a,"", b-octal = ",b,"", c = a+b = ",c,"<br>");  
a=1;  
b='7F';  
bHex=parseInt(b,16);  
c=a+bHex;  
document.write("a = ",a,"", b-hex = ",b,"", c = a+b = ",c,"<br>");  
a=1;  
b=255;  
bHex=b.toString(16);  
c=a+b;  
document.write("a = ",a,"", b-hex = ",bHex,"", c = a+b = ", a+b);  
-->
```

```
</script>
```


Brojevi sa osnovom 10, 8 i 16


```
6 <script language="JavaScript">
7   <!--
8     b='0716';
9     document.write(
10      "b za osnovu 8 = ",b,"", <br>",
11      "  b za osnovu 10 = ", parseInt(b,8), "<br><br>");
12     b='0x716';
13     document.write(
14      "b za osnovu 16 = ",b,"", <br>",
15      "  b za osnovu 10 = ", parseInt(b,16), "<br>");
16   -->
17 </script>
```

Hyper Text Markup Language length : 443 lines : 19

parseInt

Primer 03b JavaScript

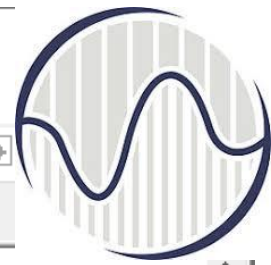
File | C:/aLutovac/2019/IP%2020

b za osnovu 8 = 0716,
b za osnovu 10 = 462

b za osnovu 16 = 0x716,
b za osnovu 10 = 1814

Racionalni brojevi


```
6  <script language="JavaScript">
7      <!--
8          b=3.14;
9          document.write("b = ",b,"", <br>",
10             "  b  = ", b.toExponential(2),"<br><br>");
11          b=314E-2;
12          document.write("b = ",b,"", <br>",
13             "  b  = ", b.toExponential(1),"<br><br>");
14          b=314e-2;
15          document.write("b = ",b,"", <br>","  b  = ",
16             b.toExponential(4),"<br><br>");
17      -->
18  </script>
```

Type length : 504 lines : 20

Ln : 16 Col : 1 Sel : 0 | 0

Windows (CR LF)

.toExponential

b = 3.14,
b = 3.14e+0

b = 3.14,
b = 3.1e+0

b = 3.14,
b = 3.1400e+0

Specijalni karakteri

`\b` = jedno mesto levo (*backspace*)

`\f` = jedan red nadole (*form feed*)

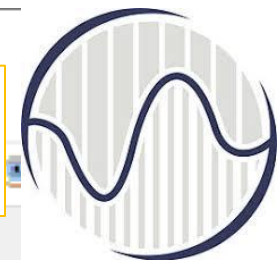
`\n` = početak novog reda (*new line character*)

`\r` = return (*carriage return*)

`\t` = tabulator (*tab*)

The 5 escape characters were originally designed to control typewriters, teletypes, and fax machines. They do not make any sense in HTML!

Racionalni brojevi


```
6 <script language="JavaScript">
7   <!--
8     a="Prva rec";
9     b=" Druga\nrec";
10    document.write(a+b,"<br><br>");
11    b=" Druga rec";
12    document.write(a+' \n'+b,"<br><br>");
13    b=" Druga rec";
14    document.write(a+b,"<br><br>");
15   -->
16 </script>
```

.toExponential

Prva rec Druga rec

Prva rec Druga rec

Prva rec Druga rec

Logički tip podataka

- dve vrednosti
 - true (tačno)
 - false (netačno)
- konverzija logičke vrednosti
 - true u broj 1
 - false u broj 0

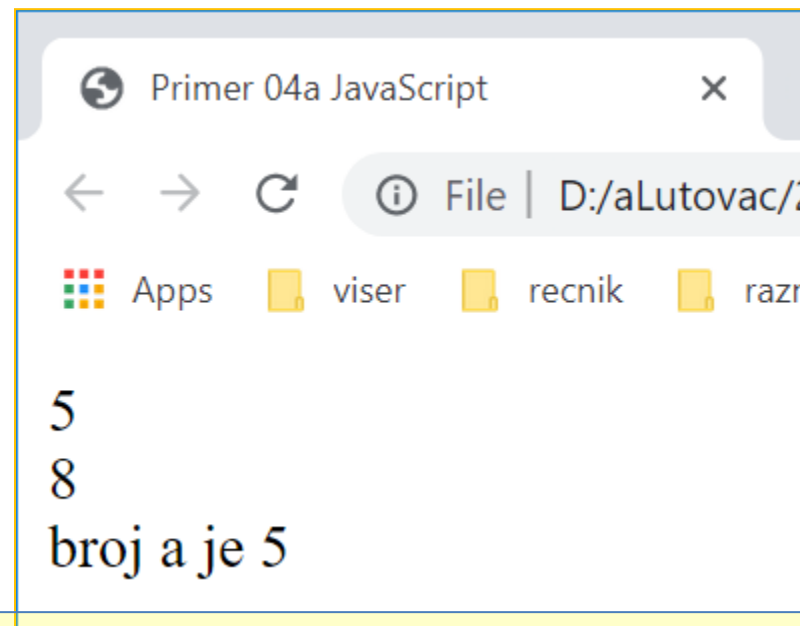

Automatsko izvršavanje promene tipa

- dozvoljava da promenljiva ima različite tipove podataka u različito vreme izvršavanja

```
<script language="JavaScript">  
  <!--  
    a = 5;  
    document.write(a, "<br>");  
    b = 8;  
    document.write(b, "<br>");  
    b = "broj a je " + a;  
    document.write(b, "<br>");  
  -->  
</script>
```

konkatenacija

broj 5 se konvertuje u tip String, "...5"

Aritmetički operatori

+	sabiranje,	+=	sabiranje i dodela
-	oduzimanje ,	-=	oduzimanje i dodela
*	množenje,	*=	množenje i dodela
/	deljenje,	/=	deljenje i dodela
%	moduo,	%=	moduo i dodela
++	inkrement,	--	dekrement

za matematičke operacije

Specijalna vrednost

- NaN (Not A Number) – ne zna se šta je
- Ukoliko je jedan od operandata tipa String za sve operatore, osim za sabiranje, pokušaće se da se izvede konverzija Stringa u broj i da se zatim izvrši operacija
- Kod sabiranja podatak koji nije tipa String konvertuje se u String i izvršava se sabiranje dva Stringa (konkatenacija)

Ostale operacije

- Unarni minus negira operand kojem prethodi
- Operator moduo kao rezultat vraća ostatak pri deljenju

Operatori na nivou bita

- Operacije nad celobrojnim brojevima dužine 32 bita
- Ukoliko operanad nije ceo broj dužine 32 bita, pokušaće se izvršiti konverzija u traženi tip, tek onda se primenjuje operacija
- Celobrojni brojevi se razmatraju na nivou bita i obavljaju operacije nad bitovima

Logičke operacije na nivou bita

- Logičko I (AND) $a \& b$
Rezultat se dobija 1, jedino ako su oba bita 1, u ostalim slučajevima rezultat je 0
- Logičko ILI (OR) $a | b$
Rezultat se dobija 0, jedino ako su oba bita 0, u ostalim slučajevima rezultat je 1
- Logičko ekskluzivno ILI (XOR) $a \wedge b$
Rezultat se dobija 1, ako biti imaju različite vrednosti, u slučaju da imaju iste vrednosti, rezultat je 0
- Logičko NE (NOT) $\sim a$
Komplementira bitove operanda a

Operacije pomeranja na nivou bita

- Pomeranje ulevo $a \ll b$
Pomera binarni sadržaj operanda a za b mesta ulevo.
Prazna mesta popunjava sa vrednošću 0
- Pomeranje udesno sa znakom $a \gg b$
Pomera binarni sadržaj operanda a za b mesta udesno.
Prazna mesta popunjavju sa vrednošću najstarijeg bita
- Pomeranje udesno sa nulama $a \ggg b$
Pomera binarni sadržaj operanda a za b mesta udesno.
Prazna mesta popunjavju sa vrednošću 0

Logički operatori

- I (&&) `expr1 && expr2` Logičko I
- ILI (||) `expr1 || expr2` Logičko ILI
- NE (!) `!expr` Negacija

Operatori poređenja

- Obavljaju poređenje dve vrednosti i kao rezultat vraćaju vrednost logičkog tipa
- Tip podataka celobrojan, racionalni, karakter, String i logički tip mogu se upoređivati koristeći operatore `==` i `!=`
- Samo numerički tipovi koriste ostale operatore

Operatori poređenja

- Jednakost (==)

Rezultat je true, ako su operandi jednaki

- vrši se konverzija podataka

- Nejednakost (!=)

Rezultat je true, ako su operandi različiti

- vrši se konverzija podataka

celobrojan, racionalni, karakter, string i logički tip

operatore vrednosti 5 i "5" su isti

Operatori poređenja

- Jednako bez konverzije tipova (==)
- Različito bez konverzije tipova (!=)

samo za brojeve

operatore vrednosti 5 i "5" su različiti

rezultat je false ili true

Operatori poređenja

- Veće ($>$)
Rezultat je true, ako je levi operand veći od desnog operanda
- Veće ili jednako ($>=$)
Rezultat je true, ako je levi operand veći ili jednak desnom
- Manje ($<$)
Rezultat je true, ako je levi operand manji od desnog operanda
- Manje ili jednako ($<=$)
Rezultat je true, ako je levi operand manji ili jednak desnom
- Jednako bez konverzije tipova ($===$)
Rezultat je true, ako su operandi jednaki bez konverzije
- Različito bez konverzije tipova ($!==$)
Rezultat je true, ako su operandi različiti bez konverzije podataka

Samo za brojeve

Predstavljanje brojeva

- brojevi su u dvostrukoj tačnosti sa pokretnom tačkom, IEEE 754 standard
- format je 64 bita
- za mantisu se koriste biti 0 do 51
- eksponent su biti 52 do 62
- znak je u bitu 63

Tačnost

- Celi brojevi do 15 cifara su tačni
- Najveći broj cifara je 17, ali aritmetika sa pokretnim zarezom nije uvek 100% tačna


```
<script language="JavaScript">
```

```
<!--
```

```
var a = 3.14;    // A number with decimals
var b = 3;       // A number without decimals
document.write("a = 3.14 =", a, "<br>", "b = 3 = ", b, "<br><br>");
var a = 123e5;   // 12300000
var b = 123e-5;  // 0.00123
document.write("a = 123e5 = ", a, "<br>", "b = 123e-5 = ", b, "<br><br>");
var a = 9999999999999999; // will be 9999999999999999
var b = 9999999999999999; // will be 100000000000000000
document.write("a = 9999999999999999 = ", a, "<br>", "b = 9999999999999999 = ", b, "<br><br>");
var a = 0.2 + 0.1; // will be 0.30000000000000004
var b = 2/10 + 1/10; // will be 0.30000000000000004
document.write("a = 0.2 + 0.1 = ", a, "<br>", "b = 2/10 + 1/10 = ", b, "<br><br>");
var a = (0.2 * 10 + 0.1 * 10) / 10; // will be 0.30000000000000004
var b = (2 + 1)/10; // will be 0.3
document.write("a = (0.2 * 10 + 0.1 * 10) / 10 = ", a, "<br>", "b = (2 + 1)/10 = ", b, "<br><br>");
```

```
-->
```

```
</script>
```

a = 3.14 = 3.14
b = 3 = 3

a = 123e5 = 12300000
b = 123e-5 = 0.00123

a = 9999999999999999 = 9999999999999999
b = 9999999999999999 = 100000000000000000

a = 0.2 + 0.1 = 0.30000000000000004
b = 2/10 + 1/10 = 0.30000000000000004

a = (0.2 * 10 + 0.1 * 10) / 10 = 0.3
b = (2 + 1)/10 = 0.3

Sabiranje brojeva i stringova

- Brojevi se sabiraju a stringovi nadovezuju

```
var x = 10;
```

```
var y = 20;
```

```
var z = x + y;           // will be 30 (a number)
```

```
var x = "10";
```

```
var y = "20";
```

```
var z = x + y;           // will be 1020 (a string)
```


Sabiranje brojeva i stringova

- Bojevi i stringovi

brojevi se konvertuju u stringove

```
var x = "10";
```

```
var y = 20;
```

```
var z = x + y;           // will be 1020 (a string)
```

```
var x = 10;
```

```
var y = 20;
```

```
var z = "The result is: " + x + y;    //NIJE 30
```


Sabiranje brojeva i stringova

- Kompajler radi s leva u desno;
prvo saber $10 + 20$ i doda kao string sledećem:
dobija se $30 + "30"$ zato što je naredni string

```
var x = 10;
```

```
var y = 20;
```

```
var z = "30";
```

```
var result = x + y + z;  //NIJE 102030
```



```
var a = 10;  
var b = 20;  
var c = a + b; // will be 30 (a number)  
document.write("a = 10 =", a, "<br>", "b = 20 =", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a = 10 = 10
b = 20 = 20
c = 30

```
var a = "10";  
var b = "20";  
var c = a + b; // will be 1020 (a string)  
document.write("a (= '10') =", a, "<br>", "b (= '20') =", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a (= '10') = 10
b (= '20') = 20
c = 1020

```
var a = 10;  
var b = 20;  
var c = "The result is not 30 =" + a + b; //NIJE 30  
document.write("a = 10 =", a, "<br>", "b = 20 =", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a = 10 = 10
b = 20 = 20
c = The result is not 30 = 1020

```
var a = 10;  
var b = 20;  
var c = "30";  
var d = a + b + c;  
document.write("a = 10 =", a, "<br>", "b = 20 =", b,  
"<br>", "c (= '30') =", c, "<br>");  
document.write("d = ", d, "<br><br>");
```

a = 10 = 10
b = 20 = 20
c (= '30') = 30
d = 3030


```
var a = 10;  
var b = 20;  
var c = "30";  
var d = a + b + c;  
document.write("a = 10 =", a, "<br>", "b = 20 =", b,  
"<br>", "c (= '30') = ", c, "<br>");  
document.write("d = ", d, "<br><br>");
```

```
var a = 10;  
var b = 20;  
var c = "30";  
var d = a + (b + c);  
document.write("a = 10 =", a, "<br>", "b = 20 =", b,  
"<br>", "c (= '30') = ", c, "<br>");  
document.write("d = ", d, "<br><br>");
```

a = 10 =10
b = 20 =20
c (= '30') = 30
d = 3030

a = 10 =10
b = 20 =20
c (= '30') = 30
d = 102030

Sabiranje brojeva i stringova

- Brojevi se mogu zadati na dva načina

```
var x = "100";
```

```
var y = "10";
```

```
var z = x * y;    // will be 1000
```

```
var a = "100";
```

```
var b = "10";
```

```
var c = a - b;    // will be 90
```



```
var a = "100";  
var b = "10";  
var c = a * b;  
document.write("a (= '100') = ", a, "<br>", "b (= '10') = ", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a (= '100') = 100
b (= '10') = 10
c = 1000

```
var a = "100";  
var b = "10";  
var c = a - b;  
document.write("a (= '100') = ", a, "<br>", "b (= '10') = ", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a (= '100') = 100
b (= '10') = 10
c = 90

```
var a = "100";  
var b = "5";  
var c = a / b;  
document.write("a (= '100') = ", a, "<br>", "b (= '5') = ", b, "<br>");  
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a (= '100') = 100
b (= '5') = 5
c = 20

Sabiranje brojeva i stringova

- Brojevi se mogu zadati na dva načina

```
var x = "100";
```

```
var y = "10";
```

```
var z = x + y;    // will be 10010, not 110
```

Samo kod sabiranja je konkatencija

NaN - Not a Number

`var x = 100 / "A";` `// will be NaN`

`var x = 100 / "10";` `// will be 10`

`var x = 100 / "Apple";` Automatska konverzija brojeva
`isNaN(x);` `// returns true, it is Not a Number`


```
var a = 100;  
var b = "10";  
var c = a / b;  
document.write("a (= 100) = ", a,"<br>","b (= '10') = ", b,  
document.write("c = ", c,"<br><br>");
```

a (= 100) = 100
b (= '10') = 10
c = 10

```
var a = 100;  
var b = "a";  
var c = a / b;  
document.write("a (= 100) =", a,"<br>","b (= 'a') = ", b,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br>");  
document.write("isNaN(c) = ", isNaN(c) ,"<br><br>");
```

a (= 100) = 100
b (= 'a') = a
c = NaN
isNaN(c) = true

```
var a = "100";  
var b = a;  
var c = a / b;  
document.write("a (= '100') =", a,"<br>","b (= a) = ", b,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br>");  
document.write("isNaN(c) = ", isNaN(c) ,"<br><br>");
```

a (= '100') = 100
b (= a) = 100
c = 1
isNaN(c) = false


```
var a = NaN;  
var b = 10;  
var c = a + b;  
document.write("a (= NaN) = ", a,"<br>","b (= 10) = ", b,"<br>");  
document.write("typeof c = ", typeof c,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br><br>");
```

a (= NaN) = NaN
b (= 10) = 10
typeof c = number
c = NaN

```
var a = NaN;  
var b = "10";  
var c = a + b;  
document.write("a (= NaN) = ", a,"<br>","b (= '10') = ", b,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br>");  
document.write("typeof c = ", typeof c,"<br><br>");
```

a (= NaN) = NaN
b (= '10') = 10
c = NaN10
typeof c = string

```
document.write("isNaN(a) = ", isNaN(a),"<br>");  
document.write("typeof a = ", typeof a,"<br>");  
document.write("typeof b = ", typeof b,"<br>");  
document.write("typeof c = ", typeof c,"<br><br>");
```

isNaN(a) = true
typeof a = number
typeof b = string
typeof c = string

NaN - Not a Number

`typeof NaN;` `// returns "number"`

NaN - Not a Number

```
var x = NaN;
```

```
var y = 5;
```

```
var z = x + y; // will be NaN
```

Svaka operacija sa brojevima gde je jedan činilac broj NaN, daje NaN

type of x daje number

```
var x = NaN;
```

```
var y = "5";
```

```
var z = x + y; // will be NaN5
```

konkatenacija

Infinity

- Infinity (or -Infinity) se dobija kada je broj izvan opsega

```
var x = 2 / 0;      // will be Infinity
```

```
var y = -2 / 0;     // will be -Infinity
```

```
typeof Infinity;    // returns "number"
```



```
var a = 10;
var b = 0;
var c = a / b;
document.write("a = ", a, "<br>", "b = ", b, "<br>");
document.write("typeof c = ", typeof c, "<br>");
document.write("c = ", c, "<br><br>");
var a = -10;
var b = 0;
var c = a / b;
document.write("a = ", a, "<br>", "b = ", b, "<br>");
document.write("c = ", c, "<br><br>");
var a = 0;
var b = 0;
var c = a / b;
document.write("a = ", a, "<br>", "b = ", b, "<br>");
document.write("c = ", c, "<br><br>");
var a = 10/0;
var b = -10/0;
var c = a + b;
document.write("a = ", a, "<br>", "b = ", b, "<br>");
document.write("c = ", c, "<br><br>");
```

a = 10
b = 0
typeof c = number
c = Infinity

a = -10
b = 0
c = -Infinity

a = 0
b = 0
c = NaN

a = Infinity
b = -Infinity
c = NaN


```
var a = 1;  
var b = 0.2;  
c=a-b; c=c-b;c=c-b;c=c-b;c=c-b;  
document.write("a  = ", a,"<br>","b  = ", b,"<br>");  
document.write("typeof c = ", typeof c,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br>");  
document.write(c==0,"<br><br>");
```

```
var a = 10;  
var b = 2;  
c=a-b; c=c-b;c=c-b;c=c-b;c=c-b;  
document.write("a  = ", a,"<br>","b  = ", b,"<br>");  
document.write("typeof c = ", typeof c,"<br>");  
document.write("c = ", c,"<br>");  
document.write(c==0,"<br><br>");
```

a = 1
b = 0.2
typeof c = number
c = 5.551115123125783e-17
false

a = 10
b = 2
typeof c = number
c = 0
true

Osnova 16, 8, 2

```
var x = 0xFF;           // will be 255
```

```
var myNumber = 128;
```

```
myNumber.toString(16); // returns 80
```

```
myNumber.toString(8);  // returns 200
```

```
myNumber.toString(2);  // returns 100000000
```

Osnova bojeva je 10 decimals.

toString() method se koristi da se dobije broj u osnovi 16 (hex), 8 (octal) ili 2 (binary)

Brojevi mogu biti objekti

```
var x = 123;           // typeof x returns number
```

```
var y = new Number(123);
```

```
                        // typeof y returns object
```

```
var x = 500;
```

```
var y = new Number(500);
```

```
// (x == y) is true because x and y have equal values
```

Nemojte da pravite Number objects.

Usporava brzinu izvršavanja.

Ključna reč **new** komplikuje kod.

Može da uzrokuje neočekivane rezultate!

Brojevi mogu biti objekti

```
var x = 500;
```

```
var y = new Number(500);
```

```
// (x === y) is false because x and y have different types
```

```
var x = new Number(500);
```

```
var y = new Number(500);
```

```
// (x == y) is false because objects cannot be compared
```

Objekti ne mogu da se upoređuju!

Upoređivanje dva JavaScript objekta vraća false.


```
var a = 123;  
var b = new Number(123);  
document.write("a  = ", a, "<br>");  
document.write("b  = ", b, "<br>");  
document.write("typeof a = ", typeof a, "<br>");  
document.write("typeof b = ", typeof b, "<br>");  
document.write("a == b = ", (a == b), "<br>");  
document.write("a === b = ",  
  (a === b), "<br><br>");
```

```
var a = new Number(123);  
var b = new Number(123);  
document.write("a  = ", a, "<br>");  
document.write("b  = ", b, "<br>");  
document.write("typeof a = ", typeof a, "<br>");  
document.write("typeof b = ", typeof b, "<br>");  
document.write("a == b = ", (a == b), "<br>");  
document.write("a === b = ",  
  (a === b), "<br><br>");
```

a = 123
b = 123
typeof a = number
typeof b = object
a == b = true
a === b = false

a = 123
b = 123
typeof a = object
typeof b = object
a == b = false
a === b = false

```
<html>
  <head>
    <title>Primer 05a JavaScript</title>
  </head>
  <body>
    <script language="JavaScript" src="primer05a.js">
    </script>
  </body>
</html>
```

primer05a.html

Primer 05a JavaScript

← → ↻ ⓘ File

Primer 05

'x = 5;'

'x++;'

'var z = x;'

z = 6

```
var x = 5;
x++;
var z = x;
document.write("Primer 05");
document.write("<br>'x = 5;' <br>'x++;'<br>'var z = x;' <br>z = ", z);
```

primer05a.js

primer05b.html

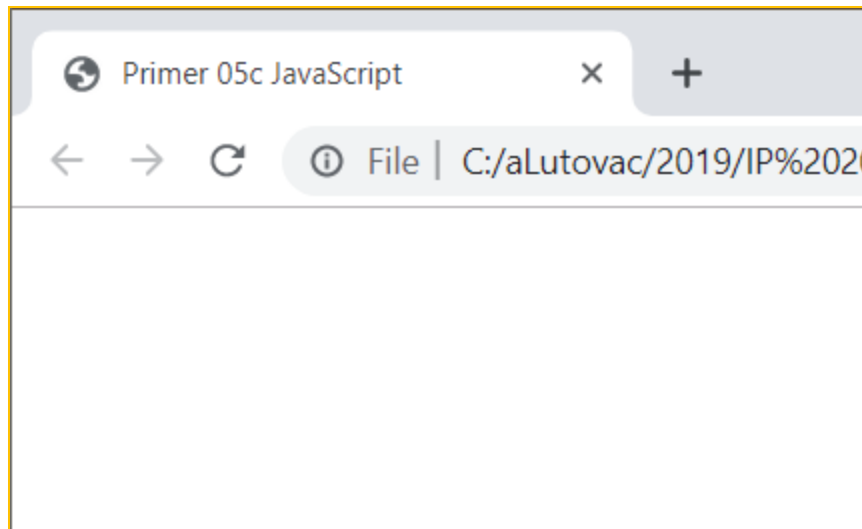
```
1 <html>
2   <head>
3     <title>Primer 05b JavaScript</title>
4   </head>
5   <body>
6     <script language="JavaScript" src="primer05b.js">
7     </script>
8   </body>
9 </html>
```

```
txt1 = 'What a very ';
txt1 += ' nice day';
txt2 = txt1;
txt2 = What a very nice day
```

primer05b.js

```
1 txt1 = 'What a very ';
2 txt1 += ' nice day';
3 txt2 = txt1;
4 document.write("<br><br>txt1 = 'What a very ';");
5 document.write(
6   "<br>txt1 += ' nice day';<br>txt2 = txt1;<br>txt2 = ",
7   txt2);
8
```

txt1 += ' nice day';
greška!


```
document.write("txt1 = 'What a very ';" );  
document.write("<br>txt1 += '    nice day';'<br>txt2 = txt1; " );  
txt1 = 'What a very ';  
txt1 += '    nice day';  
txt2 = txt1;  
document.write("<br>txt2 = ", txt2);
```

primer05c.js

Primer 05d.js

$x = 5 \& 1;$

$0101 \& 0001 = 0001$

$x = 1$

$a = 17$

$a = 10001$

$b = 1$

$c = 1$

primer05d.js

```
1 var x = 5 & 1;
2
3 document.write("Primer 05d.js");
4 document.write("<br>x = 5 & 1;");
5 document.write("<br>0101 & 0001 = 0001 ");
6 document.write("<br>x = ", x);
7
8 var a = 17;
9 document.write("<br><br>a = ", a);
10 document.write("<br>a = ", a.toString(2));
11 var b = 1;
12 document.write("<br>b = ", b.toString(2));
13 var c = a & b;
14 document.write("<br>c = ", c.toString(2));
```


primer05e.js

Primer 05e.js

$x = 5 \mid 2;$

$0101 \mid 0010 = 0111$

$x = 111$

$x = 7$

$a = 18$

$a = 10010$

$b = 1$

$\text{var } c = a \mid b = 19$

$c = 10011$

```
1 var x = 5 | 2;
2 document.write("Primer 05e.js");
3 document.write("<br>x = 5 | 2;");
4 document.write("<br>0101 | 0010 = 0111 ");
5 document.write("<br>x = ",x.toString(2));
6 document.write("<br>x = ",x);
7
8 var a = 18;
9 document.write("<br><br>a = ",a);
10 document.write("<br>a = ",a.toString(2));
11 var b = 1;
12 document.write("<br>b = ",b.toString(2));
13 var c = a | b;
14 document.write("<br>var c = a | b = ",c);
15 document.write("<br>c = ",c.toString(2));
```


primer05f.js x

```
1 var x = 5;
2 var y = ~x;
3 document.write("Primer 05f");
4 document.write("<br>x = ", x);
5 document.write("<br>~x = ", y);
6 document.write("<br>x&(~x) = ", x&y);
7
8 document.write("<br><br>x = ", x.toString(2));
9 document.write("<br>~x = ", y.toString(2));
10 document.write("<br>x&(~x) = ", (x&y).toString(2));
```

Primer 05f JavaScript

← → ↻ ⓘ File

Primer 05f

$x = 5$

$\sim x = -6$

$x \& (\sim x) = 0$

$x = 101$

$\sim x = -110$

$x \& (\sim x) = 0$


```
a = 5
BaseForm[a, 2]
IntegerString[a, 2]
IntegerString[a, 2] // InputForm
```

5

101_2

101

"101"

```
b = BitNot[a]
BaseForm[b, 2]
IntegerString[b, 2]
IntegerString[b, 2] // InputForm
```

-6

-110_2

110

"110"

Primer 05f

$x = 5$

$\sim x = -6$

$x \& (\sim x) = 0$

$x = 101$

$\sim x = -110$

$x \& (\sim x) = 0$

BitNot[0]

-1

Primer sa 4 bita

0101 & 0001	0001
0101 0001	0101
~0101	1010
0101 << 1	1010
0101 ^ 0001	0100
0101 >> 1	0010
0101 >>> 1	0010

greška?

Primer 05f JavaScript

← → ↺ ⓘ File

Primer 05f

x = 5

~x = -6

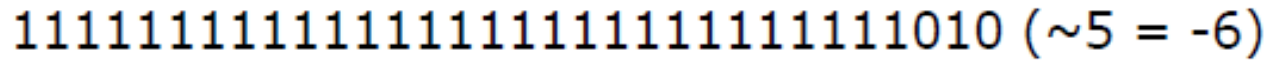
x & (~x) = 0

x = 101

~x = -110

x & (~x) = 0

Primer sa 4 bita je unsigned binary numbers
Zato ~5 returns 10

signed integer koriste leftmost bit kao minus znak


```
a = 5; b = 1;
```

Provera u drugom softveru

```
{a, b}
```

```
{BitAnd[a, b], BitOr[a, b], BitNot[a],
```

```
BitShiftLeft[a], BitShiftRight[a], BitXor[a, b]}
```

```
IntegerString[{
```

```
BitAnd[a, b],
```

```
BitOr[a, b],
```

```
BitNot[a],
```

```
BitShiftLeft[a],
```

```
BitShiftRight[a],
```

```
BitXor[a, b]
```

```
}, 2] // InputForm
```

```
{5, 1}
```

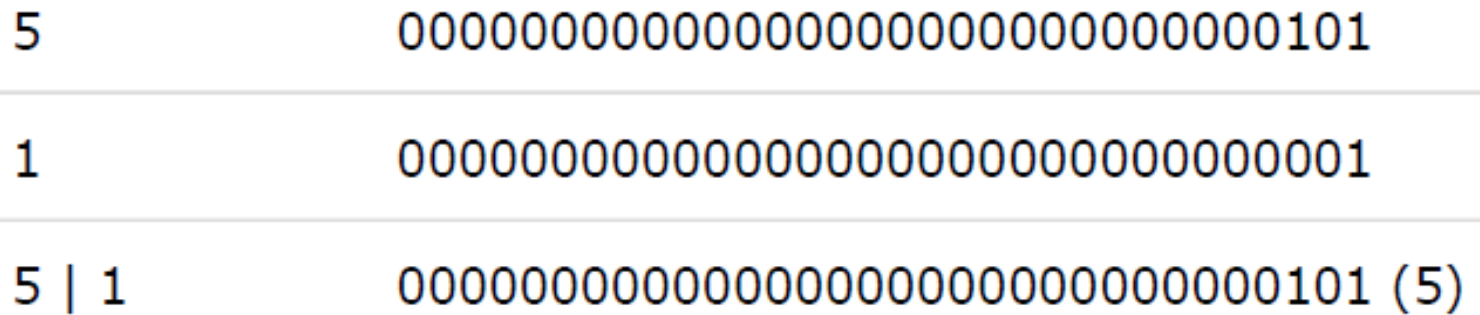
```
{1, 5, -6, 10, 2, 4}
```

```
{"1", "101", "110", "1010", "10", "100"}
```

0101 & 0001	0001
0101 0001	0101
~0101	1010
0101 << 1	1010
0101 ^ 0001	0100
0101 >> 1	0010
0101 >>> 1	0010

[illegible]

JavaScript Bitwise AND (&)

JavaScript Bitwise OR (|)

[illegible]

```
1 var x = 5 ^ 1;
2 document.write("Primer 05g");
3 document.write("<br>x = 5 ^ 1;");
4 document.write("<br>0101 ^ 0001 = 0100 ");
5 document.write("<br>x = ",x.toString(2));
6 document.write("<br>x = ",x);
7
8 var a = 18;
9 document.write("<br><br>a = ",a);
10 document.write("<br>a = ",a.toString(2));
11 var b = 1;
12 document.write("<br>b = ",b.toString(2));
13 var c = a ^ b;
14 document.write("<br>var c = a ^ b = ",c);
15 document.write("<br>c = ",c.toString(2));
```

```
Primer 05g
x = 5 ^ 1;
0101 ^ 0001 = 0100
x = 100
x = 4

a = 18
a = 10010
b = 1
var c = a ^ b = 19
c = 10011
```

[illegible]

```
1 var x = 5 << 1;
2 document.write("Primer 05h");
3 document.write("<br>x = 5 << 1;");
4 document.write("<br>0101 << 0001 = 1010 ");
5 document.write("<br>x = ",x.toString(2));
6 document.write("<br>x = ",x);
7
8 var a = 18;
9 document.write("<br><br>a = ",a);
10 document.write("<br>a = ",a.toString(2));
11 var b = 1;
12 document.write("<br>b = ",b.toString(2));
13 var c = a << b;
14 document.write("<br>var c = a << b = ",c);
15 document.write("<br>c = ",c.toString(2));
```

79


```
-5 >> 1      11111111111111111111111111111111101 (-3)
```

```
Primer 05i
x = -5 >> 1;
x = -11
x = -3

a = 18
a = 10010
b = 1
var c = a >> b = 9
c = 1001
```


5 >>> 1 0000000000000000000000000000000010 (2)

$x = 2147483645$

81

Binary Representation

[illegible]

00000000000000000000000000000000000010

[illegible][illegible][illegible][illegible]

0000000000000000000000000000000001000000

Decimal value

1

2

4

8

16

32

64

Binary Representation

00000000000000000000000000000000101

000000000000000000000000000000001101

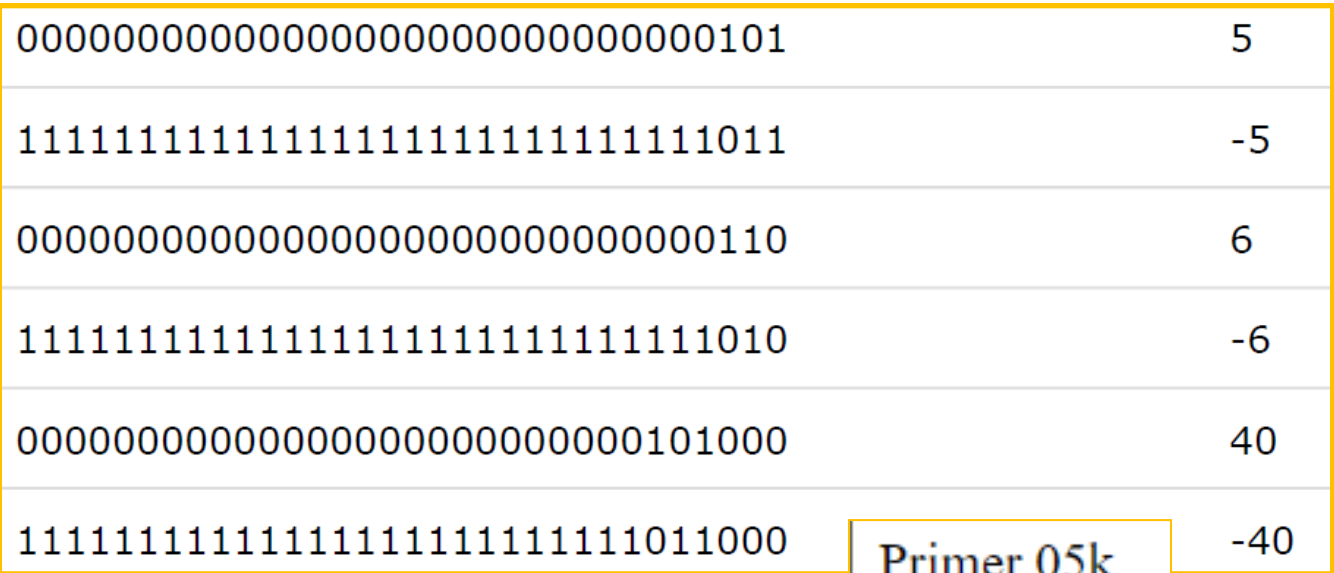
[illegible]

Decimal value

$$5(4 + 1)$$
$$13 (8 + 4 + 1)$$
$$45 (32 + 8 + 4 + 1)$$

[illegible]

JavaScript binarni brojevi su u formatu komplementa 2
Negativni brojevi se dobijaju kao NOT svih bitova plus 1

sa 3 bita

Bits	Unsigned value	Two's complement value
011	3	3
010	2	2
001	1	1
000	0	0
111	7	-1
110	6	-2
101	5	-3
100	4	-4

sa 8 bita

Bits	Unsigned value	Two's complement value
0111 1111	127	127
0111 1110	126	126
0000 0010	2	2
0000 0001	1	1
0000 0000	0	0
1111 1111	255	-1
1111 1110	254	-2
1000 0010	130	-126
1000 0001	129	-127
1000 0000	128	-128

JavaScript koristi
32-bit signed brojeve

JavaScript koristi 32-bit signed brojeve

primer06a.js

```
1  var x = 5;
2  var y = dec2bin(x);
3  var z = bin2dec(y);
4
5  document.write("<br>x = ",x);
6  document.write("<br>x_bin = ",x.toString(2));
7  document.write("<br>y = ",y);
8  document.write("<br>z = ",z);
9
10 function dec2bin(dec) {
11     return (dec >>> 0).toString(2);
12 }
13
14 function bin2dec(bin) {
15     return parseInt(bin, 2).toString(10);
16 }
```

x = 5
x_bin = 101
y = 101
z = 5

function

```
1 var x = 5;
2 var y = dec2bin(x);
3 var z = bin2dec(y);
4
5 document.write("x = ",x);
6 document.write("<br>x_bin = ",x.toString(2));
7 document.write("<br>y = ",y);
8 document.write("<br>z = ",z);
9
10 document.write("<br><br>x + 2 = ",x+2);
11 document.write("<br>y + 2 = ",y+2);
12 document.write("<br>z + 2 = ",z+2);
13
14 document.write("<br><br>x je "+x);
15 document.write("<br>y je "+y);
16 document.write("<br>z je "+z);
17
18
19 function dec2bin(dec) {
20     return (dec >>> 0).toString(2);
21 }
22
23 function bin2dec(bin) {
24     return parseInt(bin, 2).toString(10);
25 }
```


x = 5
x_bin = 101
y = 101
z = 5

x + 2 = 7
y + 2 = 1012
z + 2 = 52

x je 5
y je 101
z je 5

Automatska konverzija brojeva


```

1  var x = 5;
2  var y = 1*dec2bin(x);
3  var z = 1*bin2dec(y);
4
5  document.write("x = ",x);
6  document.write("<br>x_bin = ",x.toString(2));
7  document.write("<br>y = ",y);
8  document.write("<br>z = ",z);
9
10 document.write("<br><br>x + 2 = ",x+2);
11 document.write("<br>y + 2 = ",y+2);
12 document.write("<br>z + 2 = ",z+2);
13
14 document.write("<br><br>x je "+x);
15 document.write("<br>y je "+y);
16 document.write("<br>z je "+z);
17
18
19 function dec2bin(dec) {
20     return (dec >>> 0).toString(2);
21 }
22
23 function bin2dec(bin) {
24     return parseInt(bin, 2).toString(10);
25 }

```

x = 5
x_bin = 101
y = 101
z = 5

x + 2 = 7
y + 2 = 103
z + 2 = 7

x je 5
y je 101
z je 5


```
1 var x = 5;
2 var y = dec2bin(x);
3 var z = bin2dec(y);
4
5 document.write("x = ",x);
6 document.write("<br>x_bin = ",x.toString(2));
7 document.write("<br>y = ",y);
8 document.write("<br>z = ",z);
9
10 document.write("<br><br>x + 2 = ",x+2);
11 document.write("<br>y + 2 = ",y+2);
12 document.write("<br>z + 2 = ",z+2);
13
14 document.write("<br><br>x je "+x);
15 document.write("<br>y je "+y);
16 document.write("<br>z je "+z);
17
18
19 function dec2bin(dec){
20     return (dec >>> 0).toString(2);
21 }
22
23 function bin2dec(bin){
24     return parseInt(bin, 2).toString(10);
25 }
```

nema 1*dec2bin(x);
nema 1*bin2dec(y);

x = 5
x_bin = 101
y = 101
z = 5

x + 2 = 7
y + 2 = 1012
z + 2 = 52

x je 5
y je 101
z je 5

Automatska konverzija brojeva

```
primer06d.js x
1  var x = 100 + 50;;
2  var y = 100 - 50;;
3  var z = "100" + "50";;
4  var v = "100" - "50";;
5  var w = "100 - 50";;
6
7  document.write("x = ",x) ;
8  document.write("<br>y = ",y) ;
9  document.write("<br>z = ",z) ;
10 document.write("<br>v = ",v) ;
11 document.write("<br>w = ",w) ;
```

x = 150

y = 50

z = 10050

v = 50

w = 100 - 50

Dvostruki klik na fajl sa ekstenzijom .js

